

Nova Deklaracija v luči kritike.

Izšla je iz vrst ljudi, ki so proti oni deklaraciji, ki jo obravnavajo vsa naša društva. Ima torej namen dokazati nevednost prve. Je torej nekaka protideklaracija. Kdor jo hoče dobro razumeti, mora imeti neprestano pred očmi, kdo jo je sestavil in kaj je njen namen. S tega stališča je sila zanimiva in poučljiva. Ogledimo si jo.

Člen I. stremi za enotno organizacijo vseh tov. ki ljubijo skupno našo domovino itd. — Stvar bi bila v redu in bi jo človek podpiral, če bi ne poznali mentalitete očetov tega novorojenčka. Po tej mentaliteti: »Kdo je, ki ljubi našo skupno domovino in hoče s svojim delom vzgojiti čvrst narod Jugoslovenov? Niti vsi »naprednjaki« ne, ampak samo naprednjaki ene gotove stranke! Patent na liubezen do domovine je izroččen pri nas le mali skupini izbranih. In tako vidimo, da bi ta enotna organizacija izgledala zelo neenotno!

Člen II. hoče organizacijo pristo in nevezano na obstoječo politično stranko. Bi bilo v redu, če bi ne bilo člena III., ki (organizacija) kot zastopnica naprednih in svobodomiselnih svojih članov stoji na stališču, da mora biti šola državna itd. ter hoče vzgajati ljudstvo in deco v verski stropljivosti.

Naprednost in svobodomiselnost pomeni pri nas več nego vsebuje zmisla suha izraza. Napreden je pri nas »liberal« in svobodomislec — ateist. Da so očetje te »Deklaracije« tako mislili, nam dokazuje zavarovanje na koncu odstavka: »nič mani na vzgajati tudi ljudstvo in deco v verski vztrpljivosti.« Ta nič mani pomeni: vključ temu! Vključ čemu, če ne ateizmu? In ker imamo zelo malo pravih ateistov, kakšna bo ta enotna organizacija?

Člen IV. je najzanimivejši. Povdarja, da smatra Srbe, Hrvate in Slovence za en narod zaradi blagostanja in iakosti države itd. — Priznavam da tega člena ne razumem — t. i. ne morem izslediti

za katerim grmom tiči zajec. Ali gre za frazo ali za bistvo? Če gre za frazo, potem moram konstatirati, da se hoče tudi v organizacijo zavesti boji za fraze »za eden ali za tri«. To je produkt nezmyselnega boja v dnevnem časopisu, ki zalahajo to sporno iabolko ko primanikujejo senzacionalne vesti. Če na gre za bistvo, potem — dragi tovariši — treba imeti več poguma in delati. Smo za asimilacijo zaradi enotnosti in blagostanja države in niene iakosti na zunan.

Člen V. hoče imeti zajamčeno nezavisnost šole in učiteljstva od lokalnih činiteliev in verskih funkcionariev, a tako, da se čuieio predlogi in mišljenia vseh faktoriev, ki so interesirani na šoli, zlasti učiteljstva. — Čudna nezavisnost od lokalnih faktoriev in verskih funkcionariev, katerih predlogi in mišljenia se morajo čuti! Morda pa misli ta člen, da »čuti« se še ne pravi upoštevati, ali po domače: malo se ponorčevati iz njih.

Člen VI. ugotavlja še enkrat nezavisnost od pol. strank in povdarja pravico do pol. udeistvovanja izven šole. — Podpišemo z obema rokama, le škoda, da mu ne moremo priznati logične posledice prejšnjih členov.

Zadnji člen (VII.) si je v svesu, da je obstoi in rast naše organizacije samo mogoča na temelju najširše duhovne svobode vseh članov... ki sprejemajo gornja načela itd.

Predragi moji, kakor hitro bi član sprejel gornja načela, bi šla duhovna svoboda k vragu!

Namen, ki je vodil sestavo te »Deklaracije«, je zakrivil konfuznost, in konfuznost je zopet postala namen: kajti zdi se da je anonimna »deklaracija« izšla z namenom skonfuzionirati članstvo in ga priversti do tega, da odkloni splohi vsako razpravo o »deklaraciji« in nadaljuje dnevni red preddeklaracijskih časov. Te misli se ne morem ubraniti. In zato — dovoli o tem!
I. Ribičič.

Deklaracija v luči kritike.

Izmed vseh členov deklaracije je edino člen V. svetel in čist žarek, ki skromno siie skozi teman oblak deklaracije.

Stanovska zavest, morala in disciplina nam bi imela biti prvo naše prizadevanje. Naše edinstvo bi se imelo pokazati tudi vselej na zunan, ne samo na znotraj. Ako bi vsak stanovski tovariš podredil osebne interese koristi celote, bi tudi deklaracija izostala. Zato so tisti, ki so spravili deklaracijo v svet, hudo grešili nad celim stanom in v tem delu se ni pokazalo pravo, pristrčno in postritvovalno tovaristvo. Deklaracija je napravila razdor le med naprednim učiteljstvom, ni pa pridobila v UJU niti enega člana drugih nazorov in drugega prepričanja.

V členu VI. se bere: »tako moramo kot absurdno in žaljivo zavrniti vsako stremiljenje po popolni politični in duhovni unifikaciji stanu«. Kdo je v UJU propagiral kaj takega? Kolikor poznamo zgodovino šolstva in učiteljstva, je delala in še dela to klerikalna stranka. Ta nas hoče duhovno zasuzniti in je v eri dr. Šusteršičevi faktično že nad polovico slovenskega učiteljstva politično in duhovno unificirala. Ako je ta člen deklaracije sub rosa naslovljen na klerikalno stranko, ga uvrstimo med sprejete člene ne meneč se, da pri tem postajamo že — politični.

K sedmemu členu moramo na najodločneje izjaviti, da je to skrajno lahko-mišljeno deklarirana izjava: »prelomiti tudi s tradicijami dosedanje naše stanovske politike«. Učiteljstvo se je pred 40 leti začelo zavedati samega sebe in svojega stanu. Organiziralo se je v društvi, izdajalo svoje liste, prirejaló zborovanja, začelo se boriti za izboljšanje gnotnega

noložala in se začelo otresati nepotrebnege jerobstva. S tem je pridobilo na ugledu in veljavi. Mlaša generacija je delo krepko nadaljevala do danes; tradicije stanovsko političnega dela so rodile bogat sad, ki ga uživamo danes vsi. Kdor količkaj objektivno sodi, mora zaneti zahvalno pesem tem tradicijam, ne pa metati kamenje nanje.

Osmi člen strahopetno izjavlja, »da naša stremiljenja nimaio nobene osti proti nobeni stranki.« namesto da bi odločno izjavila, da ne pripusti nobeni politični stranki, da bi se vmešavala in izvajala svoj vpliv na stanovsko organizacijo. Take besede bi vsaj imponirale komu, koliko bi na izdale — je pa druzo vprašanje. Učiteljstvu ne odreka deklaracija v tem členu »delovanja bodisi v političnih, kulturnih ali gospodarskih organizacijah in je ni ena naloga, v kolikor sega preko meje ožjega (!) stanovskega programa, samo regulativnega in dopolnilnega značaja.« Najprej organizacijo depolitizirati, potem pa politično delo učiteljstva regulirati in dopolnjevati. To razume malokdo tako delati.

Člen deveti nasprotuje členu tretjemu v 6. odstavku.

K devetemu členu: Ako organizacijo smatra za kvarno direktno sodelovanje organizacije pri nameščanju, potem naj blagohotno oprosti vladaioči stranki, ako ta po svoji strankarski potrebi in sposobnostih politično deluiočih nodeljuje učna mesta.

Zadnji člen povdarja nekaj, kar učiteljstvo, posebno napredno, dela iz lastne inicijative in je že gladilo pot za vstop vsem stanovskim tovarišem v organizacijo, ali so nas ločila pri tem — načela.
Anton Germek.

Učiteljski pravnik.

—§ Prevedenim upokojevcem z nepolnimi službenimi leti pripada penzija po novi in ne stari plači. (Važna razsodba Državnega Sveta v prid upokojevcem). V 31. številki »Učit. Tov.« od 31. julija 1924 smo priobčili razpravo »Ali se mora res odmeriti penzija prevedenim drž. uradnikom (z nepolnimi leti) od stare in ne od zadnje plače?« Na podlagi naše razprave in našega stališča smo napotili več prizadetih tovarišev, da so se pritožili na Državni Svet. Sedaj smo dobili prvo razsodbo v roke, in sicer

uzgodno rešeno popolnoma v smislu našega tolmačenja, ki se glasi:

Državni Svet
Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca
Br. 9259/25.

5. Februara 1926 god.
Beograd.

U ime Njegovog Veličanstva Aleksandra I. Kralja Srba, Hrvata i Slovenaca
Državni Svet

u svom II. Odeljenju sastavljenom od podpredsednika Državnog Saveta Dr. Tugomira Alaupovića kao predsed-

sednika i savetnika: Dr. Stevana Sagadina, Mihaila Radivojevića, Dr. Makse Rošća i Dr. Save Vukanovića kao članova sa delovodiom Bogdanom Majstorićem, uzeo je u razmatranje tužbu I. L. penzionisane učiteljice iz L., protivu rešenja Ministra Prosvete od 19. Februara 1924 god. O. N. Br. 8985, koim joj je određena količina penzije prema plati što je primala po starom zakonu, pa je, proučivši kako tužbu, rešenje i ostala akta tako i odgovor Ministrov na tužbu, poslat pismom od 11. marta 1925. god. O. N. Br. 11.880 našao, da sporno rešenje nije na zakonu osnovano.

Na dan stupanja na snagu Zakona i činovnicima od 31. jula 1923. god. tužilja se zatekla u službu pa je u smislu čl. 229. toga zakona, i prevedena rešenjem Ministra Prosvete od 28. februara 1924. god. O. N. Br. 11.020. Tim rešenjem određene su joj i prinadležnosti prema novom zakonu, na koje ima pravo od 1. oktobra 1923. god. shodno čl. 249. Prema čl. 138. kao osnov za izračunavanje penzija imale su se uzeti te prinadležnosti, a nikako one koje je tužilja primala po starom zakonu. Iz starog zakona ima se u ovom slučaju uzeti samo procenat za obračunavanje, a to u smislu odredbe iz prve rečenice drugoga stava čl. 239. Zakona o činovnicima.

Sa ovih razloga, a na osnovu čl. 156. zakona o činovnicima i čl. 34. zakona o Državnom Savetu i Upravnim Sudovima, II. Odeljenje Državnog Saveta

presudjuje:

Da se poništi rešenje Ministra Prosvete od 19. februara 1924. god. O. N. Br. 8985.

Delovodija: Predsednik II. Odeljenja Državnog Saveta:
L. S.

Podpis nečitljiv. Podpis nečitljiv.

Ta razsodba Državnega Sveta je važna za vse upokoience z nepolnimi službenimi leti, ki so prevedeni in so bili upokojeni po 1. sept. 1923 do 1. septembra 1926. Njim se mora odmeriti pokojnina po zadnji plači, ki so jo imeli, a procentna mera je vzeta po staremu zakonu, ki je bil za ne v veljavi pred čin. zakonom. — Enakim upokojevcem po 1. sept. 1926 pa pripada tudi procentna mera po novem, t. i. čin. zakonu.

Važna pa je ta razsodba tudi v drugem oziru, ker v njej Državni Svet pravi: da imajo prevedeni državni uslužbenci pravico na prejemke po novem zakonu od 1. oktobra 1923. leta. S tem je namreč indirektno podana tudi razsodba Državnega Sveta, da nam pripade razlika med staro in novo plačo za čas od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924 in da bi se dalo tudi to iztožiti.

Splošne vesti.

— Podpredsednik naše centrale UJU v Beogradu g. Vlada K. Petrović je poslal uredništvu »Učiteljskega Tovariša« odličan članek, ki ga prinašamo na uvodnem mestu v današnji številki in na katerega opozarjamo vse čitatelje, da ga prečitajo.

— Deputacija Pov. UJU — Ljubliana pri prosy. inspektorju g. dr. Lončariu. V torek 16. t. m. se je glasom seinega sklepa zglasila pri prosvetnem šefu gosp. dr. Lončariu deputacija našega poverienštva, obstoječa iz pov. tov. Gnusa, tainika tov. Lapajneja in člana eksekutive tov. V. Rusa, da informira gosp. šefa o željah in stališču učiteljstva k posameznim tekočim vprašanjem na prosvetnem polju. Želje in stališče k posameznim vprašanjem je iznašal nov. tov. Gnus, podpirala sta jih pa argumenti oba zastopnika poverienštva. Predvsem so zastopniki poverienštva povdarili, da se čuti poverienštvo prezrtega, ker se ni pravčasno upoštevalo poverienštva glede nominiranja zastopnikov v namestilno in disciplinsko komisijo in so se upoštevali predlogi posameznikov. Zato zastopstvo poverienštva ne more prevzeti odgovornosti za tak postopek napram učiteljstvu. — G. šef je povdaril, da izvira to iz tega, ker smatra da pov. še ni konsolidirano. — Zastopniki so pojasnili g. šefu, da se debata ki se vrši v organizaciji, ne sme smatrati kot kak pretresilaj v njenih temeljih, t. i. v okrajnih društvi, in se tudi ni bati kakega razsula. Opozorili so tudi g. šefa da sedanjih predstavniki poverienštva prevzemajo vso odgovornost za vse svoje poslovanje napram članstvu in zato tudi reflektirajo, da se v vseh aktualnih vprašanjih, ki zadevajo učiteljstvo, šolstvo in

prosveto, upošteva tudi UJU, ki je pripravljeno po svojih zastopnikih podati svoje strokovno mišljenje v zmislu vsega slovenskega učiteljstva. — G. šef je obljubil, da bo pozval v takih slučajih predstavnike učiteljstva, da mu bodo podali svoje mišljenje. — Nadalje so zastopniki poverienštva ponovno opozorili g. šefa na nepravilen postopek, če se sreski šolski nadzorniki upokioje z nadzorniškega položaja, ker so bili na ta položaji je prideleni. Posebei so zopet opozorili na slučaj nadzornika Matka. — Ker še nima polnih službenih let, je izjavil g. šef da vsekakor stori vse, da se g. Matko reaktivira kot šolski upravitelj. — Zastopniki poverienštva so nadalje izjavili, da se jim zdi ferman glede razmerja nadzornikov do učiteljskih društev omejevanje državljanskih pravic, G. šef je izjavil, da ostane pri svojih nazorih da oni ne moreio v organizaciji ločiti meje med nadzornikom kot uradno osebo in kot organiziranim članom. Vsekakor njih oseba vpliva na članstvo, zlasti mlaiše, kar pogosto lahko rodi kvarne posledice. — Zastopniki poverienštva so g. šefu objavili tudi vse slučaje, ki so bili s strani okrajnih društev pov. prijavljeni, da se je v njih prezrlo predpisan postopek glede nameščanja pri zadnjih imenovanjih. G. šef je reagiral na vse slučaje in jih utemeljeval. Izjavil je, da spremembe niso mogoče, ker so imenovanja izvršena. Obljubil pa je, da hoče gledati na strogo objektivnem postopek in na smernice, ki jih je postavilo učiteljstvo za kompetence izvzemši starosti, ker mora biti kvalifikacija na prvem mestu. Tov. Lapajne je povdaril slučaje, ko težke socialne razmere provzročio včasih najboljšemu učitelju tudi krivico, medtem ko se ga z upoštevanjem pri kompetenci naravnost reši in vrne zopet šoli kot veliko pridobitev. — Ob sklepu so zastopniki vprašali g. šefa tudi, koliko je resnice na časopisnih vesteh o velikem premeščanju nadzornikov in učiteliev v Sloveniji. G. šef je izjavil, da mu je neznano kaj o tem. G. ministru Radiću je sam izjavil da bo pustil vse učne osebe na dosegljivih mestih. Strahovati hoče le one, ki se pregreše in iz zagrizenosti izzivajo. Temu je tudi g. minister Radić pritr-dil. (Glej našo vest o teh premeščanjih na drugem mestu, med »Splošnimi vestmi«, Uredn.) — Pred odhodom so zastopniki poverienštva tudi ugovarjali temu, da zastopa slovensko učiteljstvo v Glavnem Prosvetnem Svetu g. Ivan Strukeli, ki se niti po številčnem razmerju organizacije niti drugače ne more smatrati za predstavnika slovenskega učiteljstva. G. šef je izjavil, da on o tem imenovanju ni bil nič obveščen in ga tudi ni zakrivil.

— Velika premeščanja nadzornikov in učiteljstva v Sloveniji. Slovenski listi so priobčili notico o velikih premetitvah v Sloveniji in zdaj je zavladaio veliko razburjenje med nadzorniki in učiteljstvom. Stvar je pa ta: Beograjski listi so zameniali Slavonijo s Slovenijo in naši listi so brez misli in brez iskanja informacij to ponatisnili. In pristavljamo tudi k današnjemu članku »Ali bo pljusnil val premeščeni tudi v Slovenijo«, ki ga prinašamo na drugem mestu.

— Preiskave v področju prosvetnega oddelka v Mariboru. Listi so poročali, da sta se mudila te dni v Mariboru prosvetni podsekretar g. dr. Pasarić in inž. g. Kosutić, ki sta osebno izvršila več preiskav na nekaterih zavodih v Mariboru. Vest odgovarja resnici in gre za nekatere zadeve disciplinskega značaja. Žal nam bo le, če bodo posledice morali nositi tudi oni, ki jim v korektnem in objektivnem zakonitem postopku s strani učiteljstva ne moremo očitati ničesar in ki jim je bila res vselej prva briga strogo postopanje po zakonu.

— Okrajna učiteljska društva opozarjamo, da morajo poverienštvu vpslati: 1. Svoje sklepe in izpreminjevalne predloge k Deklaraciji. 2. Sklepe in izpreminjevalne predloge k pravilom UJU. 3. Kataster šolstva. 4. Novoizvoljene in konstituirane odbore okrajnih društev. 5. Kjer so že izvoljeni: Delegete in namestnike za pokrajinsko skupščino ter delegete in namestnike za glavno (državno) skupščino.

— Mariborskemu poročevalcu »Jutra«, ki me apostofira v 63. številki lista zaradi premetitve neke tovarišice iz Maribora v »oddaljene« Studence, povem, da ne bom pisal kilometrskih protestnih člankov, kakor jih tudi nisem pisal takrat, ko je bila imenovana njegova lastna gospa soproga — saj se morda še spomni na čigavi zasluzi — stalnim učiteljicam na mestni deški šoli, katero mesto bi bilo pripadalo

menda bolj kakemu podeželskemu učitelju-očetu, katerega otroci študirajo v Mariboru, kakor na soprogji & odvetnici. S takimi noticami prav nič ne koristi dotični gospej tovarišici, ampak samo škoduje njej in še marsikomu drugemu, kateri mu je bližje nego na jaz.

Hren.

— **Situacija:** Proti deklaraciji so glasovala društva: 1. Brežice-Sevnica, 2. Ljutomer, 3. Šmarje-Rog (tri društva); za deklaracijo so celotno oziroma načelno glasovala društva: 1. Črnomelj, 2. Dol. Lendava, 3. Kamnik, 4. Kočevje, 5. Kranj, 6. Krško, 7. Laško, 8. Sv. Lenart, 9. Ljubljana-mesto, 10. Ljubljana-okolica, 11. Logatec, 12. Mariberg, 13. Maribor-okolica, 14. Mežica, 15. Ormož, 16. Murska Sobota, 17. Slov. Bistrica, 18. Šoštanj (osemnaest društev); za izvajanje §. 2. pravil so glasovala društva: 1. Konice, 2. Litija, 3. Maribor-mesto; večje izpremembe zahteva: 1. Ptui; neznani so še rezultati in ni sklepov: 1. Celje, 2. Gornji grad, 3. Novo mesto, 4. Radovljica, 5. Slovenjgradec, 6. Vrnsko in 7. Kozje (sedem društev).

— **Krenimo na nova pota vzgoje in pouka.** Naša šola, kakršna je danes, absolutno ne odgovarja duhu časa, ki veče drugod in čigar sapice čutimo tudi pri nas. Vendar so preslabe, da bi nas obrnile in usmerile od goleza pouka k pravi vzgoji. Kakor nas tudi božajo in nam laškajo, vendar smo v pouk tako zaverovani, da najraši potegnemo z roko preko čela, češ, pojdite, ve neliube misli, poidi ti klicar novodobne vzgoje, jaz imam s poukom dosti opravka in se nimam časa pečati še z vzgojo, to naj opravi dom. Dom pa tega ne opravi, in tako ostaja naša mladina po pretežni večini brez vzgoje. Z znanjem natrpana glava je pač samo glava, ki ne pozna teža, kar imenujemo srce. V današnjem času je pa za vse nas, ves svet, večje važnosti srce kot glava, o čemur nas prepriča vsaka številka dnevnega časopisa. Zato je nuja potreba, da se obrnemo za 45° in uberejmo smer, ki bo upoštevala vzgojo in pouk v enakih izmerah. Drzmem si postaviti celo trditve in io seveda tudi krepko zagovarjati, da imeli danes vzgoja v šoli prvo mesto. Najboljši vzgojitelj je delo, najboljša vzgojiteljica delovna šola. Naše šole so danes daleč od delovnih šol zato ne dosežemo uspehov, kakor jih rodi ista drugod. Nedavno je pisal slovenski dnevnik, da je hratska Češkoslovaška republika na 4 mestu evropskih držav, kar se tiče socialne pravičnosti in stabilnosti, torej pred Nemčijo, Francijo, Anglijo. Naši pogledi so bili vse do današnje dne obrnjeni na Nemčijo, nemški duh je tako prežal naše mišljenje, da trdno mislimo, da moramo brez nemščine in nemške znanosti umreti. Vendar temu ni tako. Naše geslo moramo izpremeniti, mi se moramo odnemčiti, če hočemo ustvariti kaj samoniklega, mi se moramo odnemčiti in nasloniti na sorodne slovanske narode, če hočemo, da zgradimo šolo s slovansko dušo, če hočemo postaviti v svet ljudi kova Komenskega. Odnemčiti se moramo na vseh poljih, prvo pa na polju šolstva. In tu je zopet vzor hratska Češka. Njeno šolstvo je tako vzorno zgrajeno, organizacija znanstvenega proučavanja šolstva tako temeljita, da se moramo čuditi odkod vse to. Ne trdim preveč, če rečem, da je to posledica delovne šole, ki jo Čehi negujejo že desetletja in ki je dobila po razsulu Avstrije prostega duška, da se je razširila in poglobila. Središče pronagande je poleg več manjših drugih mestec Prostějov na Moravskem. Peščica znanstvenikov-učiteljev je imela srečo, da je dobila sposobnega moža za založnika svojih del, t. i. fa. F. J. Buček. Njene publikacije so me navdušile, ko sem jih mimogrede prelistaval v neki knjigarni na Češkem, kupil sem jih nar. pregledal doma natančneje in priporočil šolam. Odzvalo se je precej šol in to iz cele države. Dogovorilo se je, Buček — Prostějov — prevzame nadrobno prodajo njenih publikacij v najkrajšem času naša učiteljska knjigarna v Ljubljani, ki ima že danes od večine po en izvod na ogled in sprejema menda že tudi naročila. Kdor želi naši šoli napredka, naj si ogleda knjige. Jezik ne sme biti ovira, ker slika vse nove. Podrobno o cenah del navisem prihodnjič, za danes samo pozivam tovariše, naj si ogledajo knjige v naši knjigarni v Ljubljani. Od-

nemčiti se, bodi naše geslo, cilj vzgoja slovanskega človeka notom prave narodne delovne šole. Albin Laovic.

— **Litiško učiteljsko društvo** je napravilo 20. t. m. na zborovanju sledeč sklep: »Deklaracija se smatra odveč, ker je po členu 2. pravil UJU lahko vsak učitelj(ica) član organizacije UJU, ne glede na strankarsko pripadnost. Vodstvo na njej se v bodoče strogo ravna po tem členu.

— **Razpis stalnih učiteljskih služb na osnovnih šolah ljublianske oblasti** je objavljen v »Uradnem listu« št. 25, z dne 16. marca 1926. Opozorjamo one, ki se zanimajo za namestitve ali premestitve na ta razpis. Prošnje je vlagati pri šolskem upravitelstvu najkasneje do 31. marca 1926.

— **Krivicca pri zadnjih imenovanjih.** Poverjeništvu je dvakrat pozvalo prizadete, naj iavijo svoje slučaje potom ukrajinih društev poverjeništvu in bo isto potem storilo korake, da se taki slučaji ne bodo več ponavljali. Dotičniki morajo seveda prijaviti poverjeništvu vse podatke in kompetente ter so osebno odgovorni, da ne prikrivajo nobenih okoliščin, ki govorijo za oziroma proti namestitvi. Dosejaj je prešlo poverjeništvu prijave o štirih krivičnih slucajih. Predstavniki poverjeništvu so takoj odšli k šefu prosvetne uprave in mu predložili vse slučaje. Na seji poverjeništvu so se zastopniki poverjeništvu bavili z vprašanjem, da o vseh teh slucajih in tudi v bodoče izdelajo o krivicah posebno spomenico, ki jo potem predlože prosvetni upravi in se ti slučaji tudi obljavijo. — Dogaia se pa, da nekateri neutemeljeno govorijo okrog, da organizacija ničesar ne stori in »Učiteljski Tovariš« nič ne niše o krivicah. **Seveda so to oni, ki svojih slucajev sproti niso prijavili poverjeništvu.** Kako morajo potem zahtevati, da naj se niše o tem če sami ničesar ne napišejo in ne obveste poverjeništvu s točnimi podatki in kako morajo potem zahtevati, da naj jih poverjeništvu štiti! Brez stvarnih podatkov je vsak zagovor in vsaka zaščita nemogoča. Ves problem pravičnega postopanja pri nameščanjih je največ odvlešen od učitelstva samega.

— **Tvrđka E. Meršol** nasl., zaloga ženskih ročnih del se nahaja sedaj Wolfova ulica 5. — Glej inserat.

— **Ročnih zemljevidov Mariborske oblasti** je razpečal »Učit. dom« do konca februarja, in sicer: Pohorje-Koziak 3600, Slov. gorice-Ptujsko polje 3200, Prekmurje 4600 in Celjska kotlina 800. Torej skupno 12.200. Zadnji čas naročila požemajo kljub temu, da bi morala vsaka šola imeti upelane ročne zemljevide vsaj svoje kulturne skupine. Tovariš(ice)! Zganite se in si olajšajte delo za dosego učnega smotra.

— **Slička z občnega zbora.** (Iz Kočevja.) Za nami je občni zbor našega društva. Ogorčene borbe za in proti deklaraciji je konec. Ozračje se je čistilo, ponehal je grom, bliska se je daleč za obzorjem. Nervoznim je odleglo, strasti so se polegale. Ozmimo se nazaj in ogledimo si nekoliko položaj v katerem se nahajamo. Debata je pokazala, da smo v načelu vsi za deklaracijo. Vsem bi bila mila in draga. Toda ne zaupamo ji. Njen skrivnostni prihod, njen nenadni pojav — na njeni propagatoriji, ki imajo nekaj za bregom. To so argumenti, o katerih razmišljamo v preteklosti zaverovani. Stolečki — ah lestve, ki vodijo v Eden — to sušljamo britajeno dobro informirani pri četrti vina. Teško je ločiti se od preteklosti. Sanjavo tožimo o starih dobrih časih, ko nas je vezala ena (»politična«) misel. Teško nam je ob spominu na dni, ko smo kimali in navdušeno pritrjevali opoinim zvišenim besedam, ki niso vselej omenjale stanu, šole in nienege dela. Kako smo se naslajali ob prelenih frazastih slavospevih vsem in vsemu, kar nam je nudila dnevna politika. Danes ločitev duhov — teror na obzorju — diktatura onih, ki rušijo organizacijo, 82 premeščeni po § 71. za vlade PP — to ni nič. Sai še omeniti ne maramo tega klerikalni zmai nam grozi še vedno — čez mejo prihajajo subverzivni elementi — to je nevarnost. Toda preko vsega stopamo vendarle. Vsi bi bili za novo divo — za deklaracijo. Toda radi njih, ki so io k nam zanesli, bi bili proti njej — sai imamo § 2. pravil UJU — zanikan in ovržen sicer od poverjeništvu v praksi. Zato na k temu rešeniku, Lubi § 2. reši nas; rešil nas je in ustvaril eno fronto: 91 depolitizatoriev, 52 deklarantov in 39 paragrafarjev, 2 bela listka sta simbol cigumigar-

stva. Ubogi Božo Račić s čipkami! Sam si občudoval izdelke domače obrti. Mi jih nismo. Pa družič drugače, ko ne bomo več deklarirali. A. Mervič.

— **Ljutomer.** Ob priliki zadnjega učiteljskega zborovanja našega društva sem prejel diplomo časnega članstva, umetno izdelano od tovariša vosp. Jos. Žagarja, sedaj strokovnega učitelja v Ljutomeru. Dolžnost mi je izreči najsrčnejšo zahvalo vsem ki so na katerikoli način pripomogli k temu počaščenju, zlasti predsedniku tov. K. Mavriču in šolskemu nadzorniku tov. Fr. Karbašu za pomembne in ganljive besede. Srčna hvala vsem! — Fr. Zacherl, učitelj v pok.

— **Uspoblienostni izpiti za osnovne šole pred izpraševalno komisijo v Mariboru** (na drž. moškem učiteljskišču) se prično dne 26. aprila t. l. zjutraj ob 8. uri. Pravilno opremljene prošnje za pripustitev k usposoblienostnemu izpitu naj se predlože po šolskem vodstvu pravočasno sreskemu šolskemu nadzorniku, da bodo najkasneje do 11. aprila v rokah izpraševalne komisije. — Predsednik.

— **Knjige Slovenske Šolske Matice** so izšle in bodo tekom tedna razposlane na posamezna poverjeništvu. Tov. poverjeniki in poverjenice naj pri razdeljevanju knjig porabijo ugodno priliko za nabiranje članarine za leto 1926. Upati je, da bomo za tekoče leto izdatno zvišali število članstva in to toliko bolj, ker je po odredbi ministrstva prosvete članstvo Slovenske Šolske Matice obvezno za osnovne in meščanske šole. — Ljublianski člani dobe knjige pri podpisnem na I. deški osnovni šoli na Ledini, na kar opozorjamo upravitelstva oziroma ravnateljstva osnovnih in drugih šol. — Pavel Plesničar, blagajnik S. Š. M. in poverjenik za Ljubljano.

— **Šolskim upravitelstvom in ravnateljstvom v Ljubljani.** Izšle so knjige Slovenske Šolske Matice, Prosim, pošljite šolskega služo ponje za tamošnje članne na I. deško osnovno šolo na Ledino, kjer jih dobe lahko vsak šolski dan ob 10. uri dopoldne. Blagajnik.

— **Za našo pedagoško knjižnico.** Vse tovariše in tovarišice opozorjam na članek, ki je izšel pod gornjim naslovom v zadnjem »Učiteljskem Tovarišu« in naprošam vse: »Prispevajte k izpopolnitvi naše Centralne knjižnice, ki ji moramo dati možnost, da bo odgovarjala namenu, ki mu je posvečena.« Če ima kdo in ne rabi: Otto Spamer's »Illustrirtes Konversations Lexikon, Tega nam manjka II. in III. del od črke B do F. »Knezova knjižnica« manjka: V., VII., VIII., IX., X., XII., XIII., XIV., XV., XVII., XVIII., XIX., XX. od XXII. zvezka dalje. »Pleteršnikov slovar« manjka I., 4., 9. in 16. sešitek. Darujte knjižnici knjige, ki jih ne rabite. Vse knjige se lahko uporabijo. V izpopolnitev knjižnice služijo pedagoške in šolske, a beletristične se uporabijo za snovanje knjižnic v obmeinih krajih. Imena darovalcev bodo priobčena v »Učiteljskem Tovarišu«. Knjižničar.

Učiteljski pevski zbor.

— **Popravek.** V zadnji številki »Učit. Tov.« je g. Sever napisal stavek, da so se vršile pevске vaje skoraj vedno z novim zborom t. i. novimi pevci. To odgovorja dejstvu le v toliko, da se posamezniki vaji niso udeležili vedno vsi prišlaenci, a so družič zonet prišli. Novih pevč in pevcev pa se v zbor takoj po drugem tečaju ni sprejelo, izvzemši par izvrstnih pevcev, ki na so morali podprei svoj glas sami doobira našudirati. Da na manjka pri takem zboru kot je naš semintia vendarle kak član, bo kljub izredni požrtvovalnosti posameznikov, ki

ARGUS je naš najboljši informacijski zavod
ARGUS ima v vseh mestih svoje poverjenike
ARGUS daje informacije o vsem, zlasti pa o finančnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnikov
ARGUS -ove informacije so vsikdar točne izčrpne in hitre
ARGUS se nahaja v Vuku Karadžića ul. II. Beograd
ARGUS -ov telefon je 6-25, a brzojavni naslov Argus

na je včasih le premarljiva, lahko razumljivo. Niti ljublianski zbori ne dobe kvaiam celotnega zbora, kaj šele mi, ki smo povečini — hribovci... — Sežun.

Naša gospodarska organizacija.

OBČNI ZBOR

»Društva za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani«

se vrši

v Ljubljani 11. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne v prostorih risalnice državnega moškega učiteljskišča v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Otvoritveni nagovor
2. Poročila tajnika.
3. Blagajniško poročilo s pojasnilom o splošnem gospodarskem stanju.
4. Poročilo nadzorstvenega odbora.
5. Volitve upravnega in nadzorstvenega odbora.
6. Obvezna članarina.
7. Naš gospodarski program.
8. Predlogi, ki naj se vsaj 5 dni pred občnim zborom vpošljejo predsedniku.
9. Slučainosti

Radi jako važnih gospodarskih ugotovitev in dalekosežnih nadaljnjih smernic je polnoštevilna udeležba nujno potrebna.

Cerkije, 21. marca 1926.

Josip Lapanje
predsednik.

Josip Kobal,
blagajnik.

Janko Štefe,
tajnik.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

— **UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA LJUBLJANSKO OKOLICO** odborova seja se vrši 2. aprila t. l. ob 9. uri na I. mestni deški osnovni šoli. Vabljeno so k seji tudi na zadnjem zborovanju na Vrhniki izvoljeni pregledovalci računov. Predsednik.

POROČAJTE o vseh prireditvah in izvedenem prosvetnem delu, ne zanašajte se, da bodo poročali drugi. Poročila naj bodo kratka, točna in popolna.

PRIZNANO
 NAJSOLIDNEJŠA DOMAČA TVRDKA
JOS. ROJINA
 LJUBLJANA B ALEKSANDROVA C. 3

Velika zaloga vsakovrstnega češkega in angleškega blaga in sukna. Bogata izbira vseh vrst izgotovljenih oblek, površnikov, raglanov, dežnih plaščev etc. po izredno znižanih cenah.

LASTNI KROJAŠKI ATELJE!
 Točna postrežba! Solidne cene!

P. n. g. učiteljem nudi na ugodna meseč odplačila!

MODNA TRGOVINA

F. MERŠOL

nasl. se nahaja

SEDAJ V WOLFOVI ULICI ŠTEV. 5.

Priporoča svojo bogato zalogo ženskih ročnih del, vseh vrst volne, svile in bombaža. — Predtiskanje ročnih del!

— MODNO IN KRATKO BLAGO! — Velika zaloga čipk, rokavic, nogavic in pletenin za dame, gospode in otroke!

* USTANOVLJENO LETA 1887. *